

UCHWAŁA NR 119/2021
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 5 lipca 2021 r.

w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Szymona Hołowni z wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w 2020 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. a i d ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1319)

postanawia

odrzuć sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Szymona Hołowni o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w 2020 r., **z powodu** naruszenia art. 129 § 2 i 132 § 4 Kodeksu wyborczego.

Uzasadnienie

Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Szymona Hołowni przedłożył sprawozdanie finansowe Państwowej Komisji Wyborczej w dniu 28 września 2020 r., tj. zgodnie z terminem określonym w art. 14 ust. 16 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979) (dalej: ustawa o szczególnych zasadach wyborów Prezydenta RP). Sprawozdanie sporządzone zostało zgodnie ze wzorem, określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 września 2011 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1566).

Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą, zawierające jego opinię na temat sprawozdania finansowego Komitetu.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 144 § 7 Kodeksu wyborczego, nie zgłosił Państwowej Komisji Wyborczej zastrzeżeń do sprawozdania finansowego tego Komitetu.

W wyniku badania sprawozdania finansowego, dołączonych do niego dokumentów, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień udzielonych przez Komitet, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, co następuje.

Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Szymona Hołowni wykazał w sprawozdaniu, że pozyskał przychody/wpływy w wysokości 7 467 554,56 zł. Środki te gromadzone były w całości na jednym rachunku bankowym Komitetu. Rachunek ten, o numerze 73 1600 1462 1897 4676 9000 0001, otwarty został w BNP Paribas Bank Polska S.A. Do umowy rachunku bankowego Komitetu wprowadzone zostały zastrzeżenia wskazane w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego.

Środki w łącznej kwocie 7 434 804,33 zł Komitet pozyskał w terminach określonych w art. 129 § 2 Kodeksu wyborczego w związku z art. 14 ust. 10 ustawy o szczególnych zasadach wyborów Prezydenta RP. Ta część środków pozyskana została przez Komitet z wpłat dokonanych przelewami przez osoby fizyczne mające obywatelstwo polskie oraz miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Tę część środków Komitet pozyskał zatem zgodnie z art. 132 § 4 i art. 134 § 5 Kodeksu wyborczego.

Natomiast środki finansowe pochodzące z wpłat w łącznej wysokości 19 279,79 zł zostały wpłacone na ten rachunek w dniach od 11 maja do 4 czerwca 2020 r. Wpłaty zostały dokonane zatem po dniu 10 maja 2020 r., na który to dzień Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej swoim postanowieniem z dnia 5 lutego 2020 r. w sprawie zarządzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 184) zarządziła te wybory, a przed dniem 5 czerwca 2020 r., w którym złożone przez Komitet zawiadomienie o uczestnictwie w wyborach zarządzonych na dzień 28 czerwca 2020 r., zostało przyjęte przez Państwową Komisję Wyborczą uchwałą nr 149/2020 z dnia 5 czerwca 2020 r.

Ponadto Komitet pozyskał na rachunek bankowy po dniu wyborów, od dnia 29 czerwca do 25 września 2020 r., środki w wysokości 13 470,44 zł. Oznacza to, że środki w łącznej kwocie 32 750,23 zł zostały pozyskane przez Komitet z naruszeniem art. 129 § 2 Kodeksu wyborczego. Zgodnie z art. 144 § 1 pkt 3 lit. a Kodeksu wyborczego pozyskiwanie środków z naruszeniem art. 129 tego Kodeksu skutkuje odrzuceniem sprawozdania finansowego Komitetu.

W wyniku analizy dokumentów finansowych przedstawionych przez Komitet, Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła, że przyjął on z naruszeniem art. 132 § 4 Kodeksu wyborczego środki finansowe w łącznej kwocie 168 467,66 zł.

Z dokumentacji załączonej przez Komitet do jego sprawozdania finansowego wynika, że część wpłat na rzecz Komitetu dokonywana była przez nieuprawnione podmioty, m.in. przez spółki prawa handlowego, fundacje, stowarzyszenia, przez osoby, co do których Komitet nie był w stanie ustalić, że są obywatelami polskimi mającymi stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a także z rachunków osób prowadzących działalność gospodarczą, co do których Komitet nie był w stanie wykazać, iż jest to rachunek osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, wykorzystywany przez tę osobę zarówno do celów związanych z tą działalnością, jak i do celów związanych z codziennym funkcjonowaniem osoby fizycznej.

Przyjęcie przez Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta RP Szymona Hołowni środków finansowych z rachunków bankowych spółek prawa handlowego, fundacji, stowarzyszeń, czy też osób prowadzących działalność gospodarczą, a także ze źródeł, których Komitet nie udokumentował, stanowi naruszenie art. 132 § 4 ustawy Kodeks wyborczy, zgodnie z którym środki finansowe komitetu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej mogą pochodzić wyłącznie z wpłat obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, z funduszy wyborczych partii politycznych oraz z kredytów bankowych zaciąganych na cele związane z wyborami. Wpłaty na rzecz Komitetu powinny być oznaczone w sposób umożliwiający identyfikację darczyńcy, co stanowi realizację zasady jawności źródeł finansowania komitetów wyborczych.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza, że przyjęcie i wydatkowanie środków finansowych pochodzących z nieuprawnionych źródeł, tj. od osób niemających miejsca stałego zamieszkania w Polsce, jak również od podmiotów prawa handlowego oraz od osób, co do których nie można ustalić, czy spełniają kryteria umożliwiające im finansowanie komitetów wyborczych, a zatem, między innymi, czy są obywatelami polskimi mającymi miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, od podmiotów anonimowych, stanowi naruszenie art. 132 § 4 Kodeksu wyborczego. Do komitetu wyborczego należy potwierdzenie i udokumentowanie legalności źródeł, z których pochodziły środki przezeń pozyskane.

Komitet nie dokonał zwrotu darczyńcom środków finansowych pozyskanych z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego, ani nie przekazał ich na rachunek

techniczny w celu wpłacenia ich na rzecz Skarbu Państwa, jak też nie przekazał ich na rzecz Skarbu Państwa przed rozpoczęciem korzystania z nich. Po wpłynięciu tych środków na rachunek bankowy Komitet dokonywał wydatków ze środków zgromadzonych na tym rachunku nie wyodrębniając środków pozyskanych nielegalnie. W dniu 25 września 2020 r., tj. w ostatnim dniu przedstawionej historii rachunku bankowego Komitetu, stan tego rachunku wynosił 6 591,43 zł. Oznacza to, że Komitet przyjął pozyskane w sposób niezgodny z prawem korzyści majątkowe.

W związku z tym, że łączna wartość środków przyjętych przez Komitet z naruszeniem art. 129 § 2 i art. 132 § 4 Kodeksu wyborczego przekracza 1% ogólnej kwoty jego przychodów, zgodnie art. 144 § 1 pkt 3 lit. a i d w związku z art. 144 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego, sprawozdanie finansowe tego Komitetu podlega odrzuceniu. Regulacje te mają przy tym charakter kategoriowy i jeżeli pozyskane z ich naruszeniem środki przekraczają 1% ogólnej kwoty przychodów Komitetu, nie pozostawiają żadnego marginesu ocen, np. czy naruszenie wskazanych przepisów nastąpiło w sposób umyślny, czy też w wyniku błędu lub nieznamomości prawa. Regulacje Kodeksu wyborczego w tej materii są jednoznaczne i w przypadku naruszenia przez Komitet przywołanych wyżej przepisów tego aktu prawnego, decyzję Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu uzależniają wyłącznie od stosunku środków finansowych pozyskanych przez komitet niezgodnie z wskazanymi wyżej regulacjami do ogólnej kwoty przychodów tego komitetu.

Według dokumentacji załączonej do sprawozdania (decyzja Zarządu Dróg Powiatowych w Hajnówce z dnia 19 czerwca 2020 r.) oraz jak wynika z udzielonej przez Komitet odpowiedzi z dnia 26 maja 2021 r., kwota 126,72 zł została zapłacona z konta pełnomocnika finansowego komitetu w dniu 1 września 2020 r., nie zaś ze środków zgromadzonych na rachunku bankowym Komitetu, ze względu na brak środków na rachunku Komitetu. Wbrew tym twierdzeniom, z wyciągu z rachunku bankowego Komitetu wynika, że saldo początkowe na dzień 1 września 2020 r. wynosiło 12 365,50 zł, zaś saldo końcowe na dzień 1 września 2020 r. wynosiło 12 375,50 zł. Wskazany przypadek stanowi naruszenie art. 134 § 1 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym środki finansowe komitetu są gromadzone wyłącznie na jednym rachunku bankowym. Uchybienie to, zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego, nie skutkuje odrzuceniem sprawozdania finansowego, jednakże środki w wysokości 126,72 zł podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 149 § 1 Kodeksu wyborczego, korzyści majątkowe o wartości łącznej 201 344,61 zł, pozyskane przez Komitet Wyborczy Kandydata na Prezydenta RP Szymona Hołowni z naruszeniem przepisów tego Kodeksu, podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Na podstawie art. 149 § 4 Kodeksu wyborczego, Komitetowi Wyborczemu Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Szymona Hołowni przysługuje prawo dobrowolnego wpłacenia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu powyższej uchwały Państwowej Komisji Wyborczej, a w przypadku złożenia skargi na tę uchwałę do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego przez ten Sąd, na rachunek bankowy urzędu skarbowego właściwego dla siedziby Komitetu, równowartości wartości korzyści przyjętych z naruszeniem przepisów Kodeksu wyborczego. Potwierdzenie wpłacenia równowartości tych korzyści (tj. środków w kwocie 201 344,61 zł) Komitet zobowiązany jest przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku niedokonania dobrowolnej ich wpłaty, wszczęte zostanie postępowanie określone w art. 149 § 6 Kodeksu wyborczego.

Wysokość pozyskiwanych przez Komitet środków nie przekroczyła limitów, o których jest mowa w art. 134 § 2 i 3 Kodeksu wyborczego w związku z art. 14 ust. 14 ustawy o szczególnych zasadach wyborów Prezydenta RP.

Komitet w pkt VII części II sprawozdania finansowego (Wykaz pozostałych tytułów, niewymienionych w pkt II-IV i VI, wraz ze świadczeniami nieodpłatnymi, w tym świadczeniami określonymi w art. 132 § 5 oraz art. 133 Kodeksu wyborczego) wykazał, że nie przyjął jakiegokolwiek świadczenia nieodpłatnego.

Komitet nie wycenił, nie zaliczył do swojej nadwyżki, a tym samym nie wykazał w sprawozdaniu finansowym wartości zakupionych na potrzeby kampanii wyborczej: smartfona Alcatel 1, laptopa Toshiba Satellite Pro, telefonu bezprzewodowego, notebooka Lenovo Ideapad oraz fotela biurowego CUCK. Jak wynika z wyjaśnień pełnomocnika finansowego Komitetu uzyskanych w odpowiedzi na pytania skierowane do Komitetu, do dnia udzielenia tych wyjaśnień sprzęt ten nie został przekazany na rzecz organizacji pożytku publicznego. Pozostaje on w dyspozycji pełnomocnika finansowego Komitetu Wyborczego. Niewykazanie tego sprzętu, czy też jego wartości w sprawozdaniu finansowym Komitetu wyborczego lub w załączniku do niego stanowi naruszenie art. 142 § 1 tego Kodeksu w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. Sprzęt ten lub środki finansowe uzyskane z jego sprzedaży Komitet zobowiązany jest przekazać, zgodnie z dyspozycją art. 138 § 3 Kodeksu wyborczego, na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Wydatki lub koszty wykazane zostały przez Komitet w sprawozdaniu w kwocie 7 447 171,97 zł i zostały przeznaczone na sfinansowanie:

- kosztów administracyjnych w kwocie 621 075,15 zł, w tym: kosztów wynajmu powierzchni biurowej (361 875,70 zł); kosztów telekomunikacyjnych (32 510,45 zł); kosztów utworzenia i utrzymania strony internetowej komitetu (226 689,00 zł);
- usług obcych w kwocie 5 627 945,36 zł, w tym: korzystania ze środków masowego przekazu i nośników plakatu (1 335 507,42 zł); wykonania materiałów wyborczych, w tym prac koncepcyjnych i prac projektowych (3 239 066,40 zł), spotkań wyborczych (432 613,88 zł), podróży i noclegów (23 270,53 zł); pozostałych kosztów poniesionych na usługi obce (597 487,13 zł);
- wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne w kwocie 1 119 075,86 zł;
- pozostałych wydatków w kwocie 79 075,60 zł.

Dodatkowo uregulowanie zobowiązań Komitetu ze środków finansowych pełnomocnika finansowego, nie zaś ze zgromadzonych na rachunku bankowym Komitetu, oznacza, że faktyczne przychody lub wpływy Komitetu [część I sprawozdania (Informacje ogólne), lit. A] wyniosły 7 467 681,28 zł (7 467 554,56 zł + 126,72 zł); wartość innych przychodów lub wpływów (część I sprawozdania, lit. A, pkt II) wyniosła 126,72 zł; wydatki lub koszty Komitetu (część I sprawozdania, lit. B) – 7 447 298,69 zł (7 447 171,97 zł + 126,72 zł); usługi obce (część I sprawozdania, lit. B, pkt II) – 5 628 072,08 zł (5 627 945,36 zł + 126,72 zł); pozostałe koszty poniesione na usługi obce (część I sprawozdania, lit. B, pkt II, ppkt 5) – 597 613,85 zł (597 487,13 zł + 126,72 zł). Powyższe oznacza, że Komitet popełnił także uchybienie polegające na złożeniu sprawozdania finansowego, w którym błędnie wykazane zostały przychody lub wpływy, wydatki lub koszty Komitetu. Uchybił zatem ustawowemu obowiązkowi sprawozdawczemu, określone w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego. Zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego uchybienia te nie stanowią przesłanki do odrzucenia sprawozdania finansowego Komitetu.

Wydatki Komitetu poniesione zostały zgodnie z art. 14 ust. 9 ustawy o szczególnych zasadach wyborów Prezydenta RP. Stosownie do regulacji art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego dokonane były na cele związane z wyborami i w terminach określonych w art. 129 § 3 tego Kodeksu. Nie przekroczyły one limitu określonego stosownie do art. 135 § 1 w związku z art. 327 Kodeksu wyborczego i w związku z art. 14 ust. 11 i 12 ustawy o szczególnych zasadach wyborów Prezydenta RP. Komitet

nie przekroczył również limitu wydatków na kampanię prowadzoną w formach i na zasadach właściwych dla reklamy, określonego zgodnie z art. 136 Kodeksu wyborczego w związku z art. 14 ust. 13 ustawy o szczególnych zasadach wyborów Prezydenta RP.

Stan rachunku bankowego na dzień złożenia sprawozdania finansowego wynosił 6 526,11 zł. Środki te Komitet ma prawo przeznaczyć na wpłatę na rzecz Urzędu Skarbowego w ramach pozyskanych przez Komitet niezgodnie z przepisami Kodeksu Wyborczego, a tym samym podlegających przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa.

Pełnomocnik wyborczy Komitetu zawiadomił Państwową Komisję Wyborczą o utworzeniu strony internetowej Komitetu w terminie określonym w art. 102 § 1 Kodeksu wyborczego.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Komitetu, dokumentów do niego załączonych, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych przez pełnomocnika finansowego Komitetu, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia pełnomocnikowi finansowemu Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Szymona Hołowni przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak